

เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักของวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น *

Reasons for Breaking Up the Romantic Relationship with Partner of Late-Adolescent and Young-Adult Females

รัมภาศรี สุขคนธมาน **

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงสำรวจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักเพศตรงข้ามของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ วัยรุ่นหญิงตอนปลาย ที่มีช่วงอายุระหว่าง 18-21 ปี จำนวน 125 คน และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ที่มีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 125 คน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างต้องเคยมีความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักเพศตรงข้าม โดยมีระยะเวลาในการคบหาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ตัดสินใจยุติความสัมพันธ์ดังกล่าวภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา และยังไม่เคยผ่านการสมรสมาก่อน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดเหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักเพศตรงข้าม และสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ Independent *t*-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. วัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านความผูกพันใกล้ชิด และด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง ไม่แตกต่างกัน

2. วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก และด้านการแสดงความก้าวร้าวมากกว่าหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.844, df = 248, p < .01$), .001 ($t = 4.586, df = 248, p < .001$) ตามลำดับ

Abstract

The purpose of this survey research was to compare reasons for breaking up the romantic relationship with partner of late-adolescent and young-adult females. 125 late-adolescent (18-21 years old) and 125 young-adult (26-35 years old) females participants must had romantic relationship with partner for at least 6 months, have decided to break up within the last 2 years and have not married yet. Reasons for Breaking Up the Romantic Relationship with Opposite Sex Partner was used as the research instrument and data were analyzed by Independent *t*-test.

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง เหตุผลในการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักของวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ศิริรงค์ ทับสายทอง

** นิสิตบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2552 สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 149/11 ซอยเสนาสฤกษ์ใต้เลข 10 ถนนกรุงเกษม ท่าบอบางเขน อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 rambhasiri@gmail.com

Results are as follows:

1. There are no difference in intimacy and identity and autonomy reason mean scores between late-adolescent and young-adult females.
2. Late-adolescent females have higher external influences and aggression mean scores than young-adult females significantly at .01 ($t = 2.844$, $df = 248$, $p < .01$), .001 ($t = 4.586$, $df = 248$, $p < .001$) respectively

บทนำ

มีผู้กล่าวไว้ว่า ความรักแบบโรแมนติกไม่ใช่อารมณ์ แต่เป็นระบบของแรงจูงใจที่ได้รับการออกแบบมาให้มีความเหมาะสมกับมนุษย์ในการสร้างและดำรงความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดกับคู่รัก (Aron & Aron, 1991; Aron, Paris, & Aron, 1995 อ้างถึงใน Crouter & Booth, 2006) ซึ่งความรักแบบโรแมนติกนี้เป็นระบบแรงจูงใจขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Fisher, 2004) จากผลการวิจัยระยะหลังได้ยืนยันความน่าเชื่อถือของทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ ที่ Abraham Maslow (1943, อ้างถึงใน สุภาพรรณ โคตรจรัส, 2551) ได้ตั้งไว้ โดยเขากล่าวว่า ความรักเป็นความต้องการขั้นที่ 3 ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงต้องการความรักและการยอมรับจากกลุ่ม (Love and belonging needs) เนื่องจากมนุษย์ไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยว มนุษย์ต้องการเพื่อน ต้องการคนรัก เพื่อให้ตนเองรู้สึกอบอุ่นใจ และเกิดความมั่นคงทางอารมณ์ เมื่อมนุษย์มีประสบการณ์ของการได้รับความรัก และได้มอบความรักให้แก่บุคคลใกล้ชิด ความรักนั้น จะนำไปสู่การมุ่งให้ความสนใจกับคนรัก ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุขอย่างล้นพ้น มีความอยากได้ มีการย้าคิด การย้าทำ มีความคิดที่บิดเบือนไปจากความจริง มีการพึ่งพาทางร่างกายและอารมณ์ความรู้สึก มีบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไป บางรายสูญเสียการควบคุมตนเอง นักจิตวิทยาจึงจัดความรู้สึกรักว่าเป็นการเสพติดอย่างหนึ่ง (Carnes, 1983; Findling, 1999; Griffin-Shelley, 1991; Halpern, 1982; Hunter, Nitchke, & Hogan, 1981; Liebowitz, 1983; Mellody, Miller, & Moller, 1992; Peele, 1975; Schaef, 1989; Tennov, 1979 อ้างถึงใน Crouter & Booth, 2006) อาจกล่าวได้ว่าความรักเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของมนุษย์ และการที่มนุษย์ได้รับความรัก เป็นเสมือนการได้รับรางวัลที่พึงปรารถนาที่ยิ่งใหญ่ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิต และเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ

อย่างไรก็ตาม เมื่อมนุษย์ที่ได้รับความรัก และต้องสูญเสียความรักไป เสมือนเป็นการถูกถอดถอน (Extinction) สิ่งที่น่ามาซึ่งความพึงพอใจอย่างสูงสุด ทำให้มนุษย์เกิดการระเบิดของอารมณ์และพฤติกรรมตามหลักการของการวางเงื่อนไขผลกรรม มนุษย์จะมีความคับข้องใจ ความเครียด ความวิตกกังวล ความรู้สึกที่ถูกทอดทิ้ง รวมถึงมีความอับอาย นอกจากนี้ ยังมีผลการวิจัยที่รายงานว่า ผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีประสบการณ์ของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกจะรู้สึกว่าการณ์นั้นมีความสำคัญกับชีวิตมาก (Bakermans-Kranenburg & Ijzendoorn, 1997) ด้วยเหตุที่ว่า การยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักเป็นสิ่งที่สำคัญ ฉะนั้นการตัดสินใจที่จะยุติความสัมพันธ์จึงต้องผ่านการพิจารณาถึงเหตุผลที่มีความหนักแน่นมากพอที่จะตัดสินใจยุติสายสัมพันธ์แห่งความสุขที่เคยมีระหว่างตนกับคู่รัก

จากการรวบรวมวรรณกรรม ได้พบมุมมองการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์ของวัยรุ่น โดยวัยรุ่นมักให้เหตุผลเกี่ยวกับการยุติความสัมพันธ์ว่าเกิดจากปัญหาในความสัมพันธ์ เช่น ไม่มีเวลาให้กัน รู้สึกเบื่อ การสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ และเกิดความไม่เชื่อใจกัน ปัญหาอีกอย่างหนึ่งก็คือปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ด้านเพศ ซึ่ง

แสดงออกผ่านเหตุผลที่ว่า ปราศจากความตั้งใจทางกายภาพ ไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ทางเพศ แสดงให้เห็นว่าเหตุผลในการยุติความสัมพันธ์ของวัยรุ่นนั้น มีทั้งเหตุผลที่เกิดจากปัญหาในความสัมพันธ์และเหตุผลส่วนบุคคล นอกจากนี้ การยุติความสัมพันธ์อาจเกิดจากการแทรกแซงจากสิ่งภายนอกอีกด้วย เช่น การแทรกแซงจากครอบครัว และเพื่อน (Connolly & McIsaac, 2009)

ส่วนผู้ใหญ่ นั้น การยุติความสัมพันธ์มักเป็นปัญหาในความสัมพันธ์ เช่น ความไม่พึงพอใจในเพศสัมพันธ์ การมีความสัมพันธ์ที่น่าเบื่อ ไม่หิว هوا ปราศจากความรักซึ่งกันและกัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุที่สำคัญต่อการยุติความสัมพันธ์ (Sprecher, 1994) และเหตุผลส่วนบุคคล เช่น ความต้องการเป็นอิสระ ความแตกต่างกันระหว่างตนกับคู่รัก หน้าที่การงานที่แตกต่างกัน ลักษณะการใช้เวลาที่แตกต่างกัน (Sprecher, 1994) ซึ่งสิ่งดังกล่าว นับเป็นสาเหตุสำคัญในการยุติความสัมพันธ์ของผู้ใหญ่ เนื่องจากความสัมพันธ์แบบโรแมนติก ของผู้ใหญ่ คำนึงถึงการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันในระยะยาว (Shulman & Knafo, 1997)

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกของบุคคลในช่วงวัยดังกล่าว โดยเฉพาะของผู้หญิง เพราะจากประสบการณ์โดยตรงและการรวบรวมวรรณกรรมพบว่า ผู้หญิงมักเป็นฝ่ายที่ได้รับความทุกข์ทรมานจากการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายยุติความสัมพันธ์เอง หรือเป็นฝ่ายถูกบอกยุติความสัมพันธ์ก็ตาม รวมทั้งต้องการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลาย และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าพัฒนาการและรูปแบบของความสัมพันธ์แบบโรแมนติกมีการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงอายุ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งเป็น
  - 1.1 ช่วงอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปถึง 21 ปี ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย
  - 1.2 ช่วงอายุตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไปถึง 35 ปี ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น
2. ตัวแปรตาม คือ เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รัก โดยแบ่งเป็นเหตุผลหลัก 4

ด้าน คือ

- 2.1 ด้านความผูกพันใกล้ชิด
- 2.2 ด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง
- 2.3 ด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก
- 2.4 ด้านการแสดงความก้าวร้าว

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กล่าวคือ มีการคัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เคยมีความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักเพศตรงข้าม โดยมี

ระยะเวลาในการคบหาไม่น้อยกว่า 6 เดือน ตัดสินใจยุติความสัมพันธ์ดังกล่าวภายในระยะเวลา 2 ปีที่ผ่านมา และยังไม่เคยผ่านการสมรสมาก่อน โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 วิธี ได้แก่

วิธีที่ 1 ในกรณีที่ผู้วิจัยสามารถติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นได้โดยตรง ผู้วิจัยได้นำแบบวัดเหตุผลในการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรัที่สร้างขึ้นไปปรับให้อยู่ในรูปของแบบวัดออนไลน์ และส่งให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดทางจดหมายออนไลน์

วิธีที่ 2 ในกรณีที่ผู้วิจัยไม่สามารถติดต่อกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยกำหนดได้โดยตรง ผู้วิจัยได้แจกแบบวัดเหตุผลในการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรัในรูปแบบของแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตนเอง เช่น เพศ ของตนเอง ช่วงอายุ ระดับการศึกษา สถานะในการทำงาน และถิ่นที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน และข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบโรแมนติคที่ผ่านมา เช่น เพศของคูรักรั ระยะเวลาในการคบหา ผู้ที่กล่าวยุติความสัมพันธ์ และระยะเวลาที่ยุติความสัมพันธ์

ส่วนที่ 2 แบบวัดเหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรัเพศตรงข้าม ซึ่งผู้วิจัยได้จัดประเภทของเหตุผลหลักและสร้างข้อกระทงการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรั โดยอ้างอิงเหตุผลเชิงเนื้อหาจากกรอบแนวคิดงานวิจัยของ Connolly and McIsaac (2009) และเพิ่มเติมข้อกระทงโดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้หญิงไทยวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ในประเด็นที่ไม่พบในงานวิจัยของต่างประเทศ จากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพและการปรับปรุงแบบวัด โดยการนำไปทดลองใช้ (Try out) กับวัยรุ่นหญิงและหญิงผู้ใหญ่ตอนต้น ที่มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ที่เคยมีความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรัเพศตรงข้าม และเป็นฝ่ายตกลงใจกับคูรักรัเพศตรงข้ามที่จะสิ้นสุดความสัมพันธ์แบบโรแมนติคระหว่างกัน จำนวน 200 คน และนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อจัดข้อกระทงเข้าองค์ประกอบใหม่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น จนได้แบบวัดเหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรัเพศตรงข้าม จำนวนทั้งหมด 47 ข้อ ประกอบด้วยเหตุผลด้านความผูกพันใกล้ชิด การมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก และด้านการแสดงความก้าวร้าว มีค่าความเที่ยงรายด้านเท่ากับ .813, .793, .765, และ .979 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แสดงข้อมูลทั่วไป และข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบโรแมนติคที่ผ่านมาของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงจำนวนและร้อยละของระดับการศึกษาสถานะในการทำงาน ถิ่นที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ระยะเวลาในการคบหากับคูรักรั ผู้ที่กล่าวยุติความสัมพันธ์ และระยะเวลาที่ยุติความสัมพันธ์

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรัระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงผู้ใหญ่ตอนต้น ในแต่ละเหตุผล (จำนวน 4 เหตุผล ประกอบด้วย เหตุผลด้านความผูกพันใกล้ชิด ด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก และด้านการแสดงความก้าวร้าว) ด้วยสถิติ Independent *t*-test

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยแสดงการแจกแจงจำนวนและร้อยละ

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคู่อริระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ในแต่ละเหตุผล (จำนวน 4 เหตุผล ประกอบด้วย เหตุผลด้านความผูกพันใกล้ชิด ด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก และด้านการแสดงความก้าวร้าว)

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ วัยรุ่นหญิงตอนปลาย ที่มีช่วงอายุระหว่าง 18-21 ปี จำนวน 125 คน และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ที่มีช่วงอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 125 คน รายละเอียดดังตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ($N = 250$)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	วัยรุ่นหญิงตอนปลาย ($n=125$)		หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ($n=125$)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับการศึกษา	ปริญญาตรี	125	100.00	0	0.00
	ปริญญาโท	0	0.00	0	0.00
	ปริญญาเอก	0	0.00	0	0.00
	ไม่ได้ศึกษา	0	0.00	0	0.00
รวม	125	100.00	125	100.00	
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	วัยรุ่นหญิงตอนปลาย ($n=125$)		หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ($n=125$)		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
สำเร็จการศึกษา	ปริญญาตรี	0	0.00	90	72.00
	ปริญญาโท	0	0.00	35	28.00
	ปริญญาเอก	0	0.00	0	0.00
รวม	125	100.00	125	100.00	
สถานะในการทำงาน	รับราชการ	0	0.00	7	5.60
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	0	0.00	6	4.80
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	6	4.80	13	10.40
	รับจ้าง / ลูกจ้าง	14	11.20	80	64.00
	ไม่ได้ทำงาน	73	58.40	0	0.00
	อื่นๆ	32	25.60	19	15.20
รวม	125	100.00	125	100.00	
ถิ่นที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน	กทม.และปริมณฑล	94	75.20	100	80.00
	เขตภาคเหนือ	7	5.60	7	5.60

เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	2.40	2	1.60	
เขตภาคกลาง	13	10.40	9	7.20	
เขตภาคตะวันออก	4	3.20	3	2.40	
เขตภาคใต้	2	1.60	4	3.20	
อาศัยอยู่ต่างประเทศ	2	1.60	0	0.00	
รวม	125	100.00	125	100.00	
ระยะเวลาในการคบหากัน	6 เดือนขึ้นไปถึง 1 ปี	45	36.00	9	7.20
	มากกว่า 1 ปี	80	64.00	116	92.80
รวม		125	100.00	125	100.00
ผู้ที่กล่าวยุติความสัมพันธ์	ตนเอง	89	71.20	92	73.60
	ทั้งสองฝ่าย	36	23.20	33	26.40
รวม		125	100.00	125	100.00
ระยะเวลาที่อยู่ความสัมพันธ์	ตั้งแต่ 0-6 เดือน	50	40.00	44	35.20
	6 เดือนขึ้นไปถึง 1 ปี	28	22.40	24	19.20
	1 ปีขึ้นไปถึง 2 ปี	47	37.60	57	45.60
รวม		125	100.00	125	100.00

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงผู้ใหญ่ตอนต้น ในแต่ละเหตุผล (จำนวน 4 เหตุผล ประกอบด้วย เหตุผลด้านความผูกพันใกล้ชิด ด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง ด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก และด้านการแสดงความก้าวร้าว) โดยใช้สถิติ Independent *t*-test ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของเหตุผลระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงผู้ใหญ่ตอนต้นที่ใช้ในการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รัก (N = 250)

เหตุผลในการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รัก (เป็นรายด้าน)	วัยรุ่นหญิงตอนปลาย (n=125)		หญิงผู้ใหญ่ตอนต้น (n=125)		t-test
	M	SD	M	SD	
ด้านความผูกพันใกล้ชิด	21.78	8.37	22.94	8.09	-1.122
ด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง	23.89	8.69	22.74	8.53	1.050
ด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก	23.70	8.21	20.78	8.02	2.844**
ด้านการแสดงความก้าวร้าว	17.13	14.99	9.32	11.82	4.586***

**p<.01, ***p<.001

จากตารางที่ 2 แสดงว่า

- วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านความผูกพันใกล้ชิด เท่ากับ 21.78 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.37 ส่วนหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านความผูกพันใกล้ชิด เท่ากับ 22.94 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.09 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านความผูกพันใกล้ชิด ระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น พบว่าไม่แตกต่างกัน

- วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง เท่ากับ 23.89 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.69 ส่วนหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง เท่ากับ 22.74 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.53 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง ระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นพบว่าไม่แตกต่างกัน

- วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก เท่ากับ 23.70 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.21 ส่วนหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก เท่ากับ 20.78 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.02 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก ระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น พบว่า วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอกมากกว่าหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.844, df = 248, p < .01$)

- วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านการแสดงความก้าวร้าว เท่ากับ 17.13 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 14.99 ส่วนหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านการแสดงความก้าวร้าว เท่ากับ 9.32 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 11.82 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านการแสดงความก้าวร้าว ระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น พบว่า วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านการแสดงความก้าวร้าวมากกว่าหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 4.586, df = 248, p < .001$)

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบเหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักเพศตรงข้ามของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นวัยรุ่นหญิงตอนปลาย และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จำนวนช่วงอายุละ 125 คน ซึ่งการอภิปรายผลการวิจัย มีดังต่อไปนี้

เมื่อศึกษาความแตกต่างของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักระหว่างวัยรุ่นหญิงตอนปลาย และหญิงผู้ใหญ่ตอนต้น ในแต่ละเหตุผลทั้ง 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า

1. วัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงผู้ใหญ่ตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านความผูกพันใกล้ชิด และด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง ไม่แตกต่างกัน

1.1 วัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงผู้ใหญ่ตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านความผูกพันใกล้ชิดไม่แตกต่างกัน สามารถอภิปรายได้ว่า ทั้งวัยรุ่นตอนปลายและผู้ใหญ่ตอนต้นที่ระบุว่าตนมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระดับสูง มักรายงานว่าตนมีระดับของความผูกพันใกล้ชิดในความสัมพันธ์สูงด้วยกันทั้งคู่ โดยเฉพาะเพศหญิง (Rusbult & Buunk, 1993 อ้างถึงใน Anderson & Emmers-Sommer, 2006) นอกจากนี้ เพศหญิงมักแสดงออกถึงความพึงพอใจในความสัมพันธ์ในระดับสูงเมื่อคู่รักของตนมีลักษณะอ่อนโยนในความสัมพันธ์แบบผูกพันใกล้ชิด กล่าวคือ เพศหญิงที่มีการรับรู้ถึงความผูกพันใกล้ชิดในความสัมพันธ์ มักมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ และเมื่อมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์แล้ว การยุติความสัมพันธ์ย่อมเกิดขึ้นได้ยาก แต่หากความสัมพันธ์แบบโรแมนติกที่เกิดขึ้นปราศจากความผูกพันใกล้ชิดต่อกันแล้ว อาจนำไปสู่การยุติความสัมพันธ์ได้ (Collins & Read, 1990 อ้างถึงใน Miyagawa, n.d.)

เหตุผลในการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักของวัยรุ่นหญิงตอนปลายสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Connolly and McIsaac (2009) ที่พบว่าวัยรุ่นมักให้เหตุผลเกี่ยวกับการยุติความสัมพันธ์ว่าเกิดจากปัญหาด้านความผูกพันใกล้ชิด ไม่ว่าจะเป็น การไม่มีเวลาร่วมกัน ความรู้สึกเบื่อ และการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ สำหรับการให้เหตุผลในการยุติความสัมพันธ์ของหญิงผู้ใหญ่ตอนต้น ได้รับการสนับสนุนโดยผลการวิจัยของ Sprecher (1994) ที่พบว่าผู้ใหญ่มักยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติก ด้วยปัญหาที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ เช่น ความไม่พึงพอใจในเพศสัมพันธ์ การมีความสัมพันธ์ที่น่าเบื่อ ไม่หิวหาว ปราศจากความรักซึ่งกันและกัน (Albrecht, Bahr, & Goodman, 1983; Amato & Previti, 2003; Baxter, 1986; Bloom & Hodges, 1981; Gigy & Kelly, 1992; Hill, Rubin, & Peplau, 1976; Sprecher, 1994 อ้างถึงใน Barry, Lawrence, & Langer, 2008) ซึ่งประเด็นดังกล่าวล้วนเป็นการแสดงเหตุผลที่เกิดจากปัญหาด้านความผูกพันใกล้ชิดเช่นกัน

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์แบบโรแมนติก ไม่ว่าจะเกิดขึ้นกับวัยรุ่นหญิงหรือหญิงผู้ใหญ่ตอนต้นก็ตาม หากปราศจากความผูกพันใกล้ชิดในความสัมพันธ์แล้ว ย่อมนำไปสู่การยุติความสัมพันธ์ได้เช่นเดียวกัน

1.2 วัยรุ่นหญิงตอนปลายและหญิงผู้ใหญ่ตอนต้นมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเองไม่แตกต่างกัน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

บุคคลที่มีการรับรู้ตนเองว่ามีความคล้ายคลึงกับคู่รักของตน จะรายงานว่าตนมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Byrne, 1971; Duck, 1994 อ้างถึงใน Anderson & Emmers-Sommer, 2006) และหากตนมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์เป็นพื้นฐานแล้ว ความสัมพันธ์แบบโรแมนติกจะสามารถดำรงต่อไปได้ยาวนาน (Sprecher, 1994)

การที่วัยรุ่นหญิงตอนปลายให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักว่าเกิดจากปัญหาด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ Erikson (1956) ที่กล่าวว่า วัยนี้เป็นช่วงวัยที่กำลังค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน (Ego-Identity) จึงเป็นวัยที่กำลังทดสอบและฝึกฝนความเป็นตัวของตัวเอง ฉะนั้น หากวัยรุ่นหญิงตอนปลายมีความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรที่เข้ามาแทรกแซงจนสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง หรือขาดความชัดเจนในการรับรู้และการแสดงออกถึงความต้องการของตนเองแล้ว อาจทำให้ความสัมพันธ์ที่มีสั่นคลอนจนยุติความสัมพันธ์ได้ แต่หากวัยรุ่นหญิงตอนปลายได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคูรักร ความสัมพันธ์ก็จะดำเนินไปได้ยาวนานกว่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Connolly and Johnson (1996) ที่พบว่า วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์แบบโรแมนติคในระยะยาว รายงานว่าตนได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคูรักรของตนมากกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์แบบโรแมนติคในระยะสั้น

ส่วนการที่หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักว่าเกิดจากปัญหาด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเอง สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพของ Erikson เช่นกัน กล่าวคือ วัยผู้ใหญ่ตอนต้นเป็นวัยที่ส่วนใหญ่สามารถค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน (Ego-Identity) ได้แล้ว กล่าวคือหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นส่วนใหญ่จะมีการรับรู้ถึงความต้องการ บทบาทหน้าที่ รวมถึงความสามารถของตนเองอย่างชัดเจน รวมทั้งพร้อมที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับบุคคลอื่น (Intimacy) ด้วยการหลอหลอมเอกลักษณ์ของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นโดยที่ไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป หากความสัมพันธ์แบบโรแมนติคที่เกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อเอกลักษณ์และความเป็นตัวของตัวเองที่มีอยู่อย่างชัดเจนในหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นแล้ว อาจนำไปสู่ความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ และยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคในที่สุด ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Sprecher (1994) ที่พบว่า ผู้ใหญ่ตอนต้นมักยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคด้วยเหตุผลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็นด้านความต้องการเป็นอิสระ หรือความแตกต่างกันระหว่างตนกับคูรักร เช่น การมีหน้าที่การงานที่แตกต่างกัน เหตุที่หญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นให้ความสำคัญในการพิจารณาด้านการมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเองเป็นสำคัญในการดำรงความสัมพันธ์กับคูรักร เนื่องจากความสัมพันธ์แบบโรแมนติคของผู้ใหญ่นั้นคำนึงถึงการใช้ชีวิตคู่ร่วมกันในระยะยาว (Shulman & Knafo, 1997)

สรุปได้ว่า การมีเอกลักษณ์และการเป็นตัวของตัวเองทั้งในวัยรุ่นหญิงตอนปลาย และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นนั้น มีความสำคัญต่อการดำรงความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักร หากบุคคลต้องสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไปในขณะดำรงความสัมพันธ์ อาจส่งผลให้เกิดความไม่พึงพอใจในความสัมพันธ์ จนต้องยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคในที่สุด

2. วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอก และด้านการแสดงความก้าวร้าวมากกว่าหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.844, df = 248, p < .01$), .001 ($t = 4.586, df = 248, p < .001$) ตามลำดับ

2.1 วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติคกับคูรักรด้านอิทธิพลจากสิ่งภายนอกมากกว่าหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t = 2.844, df = 248, p < .01$) สามารถอธิบายได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์อ่อนไหวง่าย (Rogers, 1972 อ้างถึงใน จามรี ศรีรัตนบัลล์, 2543) ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องง่ายที่วัยรุ่นจะถูกแทรกแซงจากอิทธิพลทางสังคม ด้วยสภาวะทางอารมณ์ที่ขาดความมั่นคง ในด้านสังคมของวัยรุ่น กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก วัยรุ่นต้องการเพื่อนที่ไว้ใจซึ่ง

อยู่ในวัยเดียวกันเพื่อเป็นที่ปรึกษา สามารถสนทนาในปัญหาหรือเรื่องราวต่างๆแก่กันและกันได้ รวมถึงเป็นที่พึ่งพิงทางอารมณ์และจิตใจ (Kuttler, LaGreca, & Prinstein, 1999 อ้างถึงใน ชาลิสซา บุญครองทรัพย์, 2550) ดังนั้น หากวัยรุ่นมีเพื่อนที่ไม่สนับสนุนการดำรงความสัมพันธ์ระหว่างตนกับคู่อริ ย่อมมีความเป็นไปได้ที่ความสัมพันธ์จะไม่ราบรื่น จนอาจต้องยุติความสัมพันธ์ไปในที่สุด สรุปได้ว่า การดำรงความสัมพันธ์แบบโรแมนติกของวัยรุ่นนั้น เสี่ยงต่อการถูกแทรกแซงด้วยอิทธิพลจากสิ่งภายนอกได้ง่าย นอกจากนั้น การสนับสนุนทางสังคมเป็นส่วนสำคัญในการดำรงความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่อริในวัยรุ่นหญิงตอนปลาย ดังที่งานวิจัยในต่างประเทศได้พบว่า วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์แบบโรแมนติกในระยะยาว รายงานว่าตนได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากคู่อริของตนมากกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ในระยะเวลาก่อน (Connolly & Johnson, 1996) สนับสนุนโดยงานวิจัยของ Felmlee, Sprecher, and Bassin (1990) ที่พบว่า การยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่อริจะลดลง เมื่อได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัวและเพื่อนของทั้งตนเองและของคู่อริ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Le, Dove, Agnew, Korn, and Mutso (2010) ที่พบว่า ปัจจัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น การได้รับการสนับสนุนทางบุคคลภายนอกเป็นตัวทำนายทางลบของการยุติความสัมพันธ์ ในทางตรงกันข้าม วัยรุ่นที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการดำรงความสัมพันธ์ มักให้เหตุผลเกี่ยวกับการยุติความสัมพันธ์ว่าเกิดจากการแทรกแซงจากสิ่งภายนอกร่วมด้วย เช่น การแทรกแซงจากครอบครัว และเพื่อน (Connolly & Mclsaac, 2009)

ส่วนหญิงวัยรุ่นใหญ่ตอนต้นนั้นได้ผ่านระยะของการค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน (Ego-Identity) แล้ว ทำให้หญิงวัยรุ่นใหญ่ตอนต้นมีการรับรู้ถึงความต้องการ บทบาทหน้าที่ รวมถึงความสามารถของตนเองอย่างชัดเจน และพร้อมที่จะนำไปสู่ขั้นตอนของการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนมกับบุคคลอื่น (Intimacy) โดยหล่อหลอมเอกลักษณ์ของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นโดยที่ไม่สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองไป (เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์, 2549) อีกทั้งช่วงวัยนี้ยังมีความสมบูรณ์ทางวุฒิภาวะในการควบคุมอารมณ์ มีความอดทนต่อความคับข้องใจ และมีการตระหนักถึงอารมณ์ของตนเอง (Allport, 1961 อ้างถึงใน Turner & Helms, 1995) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ศึกษาคู่อริที่บรรลุมวุฒิภาวะทางอารมณ์ด้วยกันทั้งคู่ พบว่า คู่อริที่มีบุคลิกภาพทางอารมณ์แบบมั่นคง และมีการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม จะทำให้คู่อริมีความเข้าใจและเห็นใจซึ่งกันและกัน มีการยอมรับฟังความคิดเห็น เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในความสัมพันธ์ก็จะร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาและร่วมกันตัดสินใจ มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงสามารถสร้างความสัมพันธ์กับระบบอื่นภายนอกได้ด้วย (Bahr, 1989) ดังนั้น ความสมบูรณ์ทางวุฒิภาวะในช่วงวัยนี้ ทำให้ความสัมพันธ์แบบโรแมนติก ระหว่างหญิงวัยรุ่นใหญ่ตอนต้นกับคู่อริไม่ถูกแทรกแซงจากอิทธิพลภายนอกได้ง่ายเมื่อเปรียบเทียบกับวัยรุ่นหญิงตอนปลาย

2.2 วัยรุ่นหญิงตอนปลายมีคะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่อริด้านการแสดงความก้าวร้าวมากกว่าหญิงวัยรุ่นใหญ่ตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ($t = 4.586$, $df = 248$, $p < .001$) สามารถอธิบายจากเหตุผลที่ว่า ความสัมพันธ์แบบโรแมนติกของวัยรุ่น เน้นไปที่ความรู้สึกเสนาหา ความต้องการ และความตั้งใจทางเพศ (Hatfield, 1988; Tolman, 2002 อ้างถึงใน Connolly & Mclsaac, 2009) โดยไม่ได้พิจารณาเหตุผลที่แท้จริงของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนกับคู่อริ จึงทำให้ความสัมพันธ์ของวัยรุ่นเป็นไปในลักษณะที่ฉาบฉวยและไม่ยาวนาน (Brown, 1997) ในขณะที่วัยรุ่นใหญ่ต้นสร้างความสัมพันธ์กับคู่อริโดยคำนึงถึงการใช้ชีวิตคู่อริร่วมกันในระยะยาว (Shulman & Knafo, 1997)

นอกจากนี้ วัยรุ่นยังเป็นวัยที่มีการแสดงอารมณ์ต่างๆได้ง่ายและรุนแรง (ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 2530) และมีการแก้ปัญหาโดยไม่ได้อคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อน จึงทำให้เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นในความสัมพันธ์ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ฝ่ายหนึ่งแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่ออีกฝ่ายหนึ่ง วัยรุ่นจึงมีแนวโน้มที่จะยุติความสัมพันธ์ได้ง่ายกว่าวัยผู้ใหญ่ตอนต้นที่มีการแก้ปัญหาโดยไตร่ตรองมากกว่าวัยรุ่น นอกจากนี้ วุฒิภาวะทางอารมณ์ของวัยรุ่นยังพัฒนาไม่เต็มที่ ในขณะที่ผู้ใหญ่ตอนต้นมีความมั่นคงในอารมณ์ (Emotional security) หมายความว่า ผู้ใหญ่ตอนต้นจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองอย่างถูกต้อง มีการยอมรับอารมณ์ของตนเอง มีความอดทนต่อความคับข้องใจ และมีการตระหนักถึงอารมณ์ของตนเอง (Allport, 1961 อ้างถึงใน Turner & Helms, 1995) ฉะนั้น เมื่อเกิดความขัดแย้งในความสัมพันธ์ คู่รักวัยผู้ใหญ่ตอนต้นจึงมักไม่มีแนวโน้มที่จะแสดงความก้าวร้าว หรือหากมีความก้าวร้าวเกิดขึ้นในความสัมพันธ์ ผู้ใหญ่ตอนต้นก็มีความอดทนต่อการแสดงความก้าวร้าวของคู่รักได้มากกว่า ส่วนวัยรุ่น เนื่องจากเป็ยวัยที่มีขีดความอดทนต่ำ กอปรกับวัยนี้เป็นช่วงวัยที่มีโอกาสได้พบกับบุคคลอื่นอีกมาก วัยรุ่นจึงตัดสินใจยุติความสัมพันธ์กับคู่รักได้ง่ายกว่าวัยผู้ใหญ่ตอนต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hugaard and Seri (2003) ที่พบว่า วัยรุ่นหญิงที่ตกเป็นเหยื่อของความก้าวร้าวจะเป็นฝ่ายขอยุติความสัมพันธ์ (Compton, Michael, Krasavage-Hopkins, Schneiderman, & Bickman 1989; Gelles, 1976; Gordon, Burton, & Porter, 2004; Herbert, Silver, & Ellard, 1991; Hilbert & Hilbert, 1984; Hilbert, Kolia, & VanLeewen, 1997; Horton & Johnson, 1993; Pape & Arias, 2000; Rounsaville, 1978; Schwartz, 1988 อ้างถึงใน Rhatigan, Street, & Axsom, 2006)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า วัยรุ่นหญิงตอนปลายจะยุติความสัมพันธ์เมื่อพบกับการแสดงความก้าวร้าวจากคู่รักมากกว่าหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น

ข้อจำกัดของการวิจัย

งานวิจัยนี้ทำให้ทราบถึงความแตกต่างระหว่างเหตุผลของการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รักเพศตรงข้ามของวัยรุ่นหญิงตอนปลาย และหญิงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จึงไม่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรทั้งหมดได้

ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้

1. งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณที่ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบวัดเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อการศึกษาในเชิงลึกต่อไปเกี่ยวกับเหตุผลในการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกกับคู่รัก ควรใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น

2. งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยที่สนใจศึกษาเหตุผลในการยุติความสัมพันธ์แบบโรแมนติกเฉพาะในเพศหญิงที่มีความสนใจทางเพศแบบหญิงรักชาย (Heterosexual) เท่านั้น หากสนใจศึกษาเพิ่มเติม ควรขยายกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายออกไป เช่น ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเพศชาย หรือกลุ่มตัวอย่างที่มีความสนใจทางเพศแบบรักเพศเดียวกัน (Homosexual) ด้วย

3. งานวิจัยนี้ช่วยเอื้อให้คู่รักที่กำลังมีความสัมพันธ์แบบโรแมนติกเล็งเห็นว่า สิ่งที่อยู่หญิงในแต่ละช่วงวัยให้ความสำคัญในการดำรงความสัมพันธ์นั้นมีความแตกต่างกัน ฉะนั้น คู่รักควรมุ่งประเด็นไปที่สิ่งใดเพื่อที่จะรักษาความสัมพันธ์ให้ยืนยาว

บรรณานุกรม**ภาษาไทย**

จามรี ศรีรัตนบัลล์. “เจตคติทางบวกต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตภาคเหนือของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ชาลีสา บุญครองทรัพย์. “คุณสมบัติของคนรักและคู่ครองในอุดมคติของผู้หญิงต่างวัย.” โครงการวิจัยปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ประไพพรรณ ภูมิวิมลสาร. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์. พัฒนาการมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : ธรรมดาเพรส, 2549.

สุภาพรรณ โศทรจรัส. เอกสารประกอบการเรียนวิชาสุขภาพจิต. กรุงเทพมหานคร : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ภาษาอังกฤษ

Anderson, T. L. & Emmers-Sommer, T. M. “Predictors of relationship satisfaction in online romantic relationships.” *Communication Studies* [online]. Accessed 13 January 2011. Available from <http://www.highbeam.com/doc/1G1-147666079.html/>

Bahr, S. J. Family interaction. New York : Macmillan. 1989.

Bakermans-Kranenburg, M. J. & Ijzendoorn, M. H. “Adult attachment and the break-up of romantic relationships.” *Journal of Divorce and Remarriage*, no. 27 (1997): 121-139.

Barry, R. A., Lawrence, E., & Langer, A. “Conceptualization and assessment of disengagement in romantic relationships.” *Personal Relationships*, no. 15 (2008): 297-315.

Brown, B. B. “You’re going out with who?”: Peer group influences on adolescent romantic relationships. In Furman, W, Brown, B. B., & Feiring, C. (Eds.). The Development of Romantic Relationships in Adolescence (pp.291-329). NY: Cambridge University Press, 1997.

Connolly, J. A. & Johnson, A. M. “Adolescents’ romantic relationships and the structure and quality of their close interpersonal ties.” *Personal Relationships*, no. 3 (1996): 185-195.

Connolly, J. A. & Mclsaac, C. “Adolescents’ explanations for romantic dissolutions: A developmental perspective.” *Journal of Adolescence*, no. 32 (2009): 1209-1223.

Crouter, A. C. & Booth, A. Romance and sex in adolescence and emerging adulthood: Risks and opportunities. London: Lawrence Erlbaum Associates Publishers. 2006.

Erikson, E. “The problem of ego identity.” *Journal of the American Psychoanalytic Association*, no. 4 (1956): 56-121.

- Felmlee, D., Sprecher, S., & Bassin, E. "The dissolution of intimate relationships: A hazard model." *Social Psychology Quarterly*, no. 53 (1990): 13-30.
- Fisher, H. E. Why we love: The nature and chemistry of romantic love. New York: Henry Holt. 2004.
- Haugaard, J. J. & Seri, L. G. "Stalking and other forms of intrusive contact after the dissolution of adolescent dating or romantic relationships." *Violence and Victims*, no. 18 (2003): 279-297.
- Le, B., Dove, N. L., Agnew, C. R., Korn. M. S., & Mutso, A. A. (2010). "Predicting nonmarital romantic relationship dissolution: A meta-analytic synthesis." *Personal Relationships*, no. 17 (2010): 377–390.
- Linder, J. R., Crick, N. R., & Collins, W. A. "Relational aggression and victimization in young adults' romantic relationships: Associations with perceptions of parent, peer, and romantic relationship quality." *Social Development*, no. 11 (2002): 69-86.
- Miyagawa, L. The effect of self-esteem on romantic relationships [online]. Accessed 13 January 2011. Available from <http://ezinearticles.com/?The-Effect-of-Self-Esteem-on-Romantic-Relationships---Based-on-Recent-Psychology-Research&id=3756404/>
- Rhatigan, D. L., Street, A. E., & Axsom, D. K. "A critical review of theories to explain violent relationship termination: Implications for research and intervention." *Clinical Psychology Review*, no. 26 (2006): 321– 345.
- Shulman, S. & Knafo, D. "Balancing closeness and individuality in adolescent close relationships." *Internal Journal of Behavioral Development*, no. 21 (1997): 687-702.
- Sprecher, S. "Two sides to the breakup of dating relationships." *Personal Relationships*, no. 1 (1994): 199-222.
- Turner, J. S. & Helms, D. B. Lifespan development. 5th ed. USA: Harcourt Brace College Publishers. 1995.